

Gran Teatre del Liceu

Temporada 2025-2026

Balkan Erotic Epic

MARINA ABRAMOVIĆ

Artista, directora, concepte i disseny Marina Abramović

Directora associada Georgine Maria-Magdalena Balk

Coreògraf Blenard Azizaj

Director de performance Billy Zhao

Director de cinema Nabil Elderkin

Compositor Marko Nikodjjević

Compositor i dissenyador de so Luka Kozlovački

Dissenyador de llums Georg Veit, Urs Schönebaum

Dissenyadora d'escenografia Anna Schöttl

Dissenyadora de vestuari Roksanda Ilinčić

Animació Sonia Alcón & Fredrik Nordbeck

Fotografia Marco Anelli

Amb el suport de:
Con el apoyo de:

Amb la col·laboració de:
Con la colaboración de:

HOTEL
ALMA
BARCELONA

Un compromís compartit,
forma part del creixement
del Liceu.
Sigues Mecenés

Fem

Fundació Gran Teatre del Liceu

Patronat de la Fundació del Gran Teatre del Liceu

President d'honor

Salvador Illa Roca

President del patronat

Salvador Alemany Mas

Vicepresidenta primera

Sònia Hernández Almodóvar

Vicepresident segon

Jordi Martí Grau

Vicepresident tercer

Mària Eugènia Gay Rosell

Vicepresidenta quarta

Lluïsa Moret Sabidó

Vocals representants de la Generalitat de Catalunya

Josep Maria Carreté Nadal, Xavier Fina Ribó, Irene Rigau Oliver,

Àngels Barbarà Fondevila

Vocals representants del Ministerio de Cultura

Carmen Páez Soria, Paz Santa Cecília Aristu, Joan Subirats Humet,

Àngels Ingla Mas

Vocals representants de l'Ajuntament de Barcelona

Xavier Marcé Carol, Elisenda Rius Bergua

Vocal representant de la Diputació de Barcelona

Pau González Val

Vocals representants de la Societat del Gran Teatre del Liceu

Manuel Busquet Arrufat, Ignasi Borrell Roca, Josep Maria

Coronas Guinart, Javier Coll Olalla, Àgueda Viñamata

y de Urruela

Vocals representants del Consell de Mecenatge

Helena Guardans Cambó, Elisa Durán Montolío, Marc Murtra

Millar, Rosario Cabané Bienert

Patró d'honor

Josep Vilarasau Salat

Secretari no patró

Joaquim Badia Armengol

Director general

Valentí Oviedo Cornejo

Comissió Executiva de la Fundació del Gran Teatre del Liceu

President

Salvador Alemany Mas

Vocals representants de la Generalitat de Catalunya

Sònia Hernández Almodóvar, Josep Maria Carreté Nadal

Vocals representants del Ministerio de Cultura

Paz Santa Cecília Aristu, Ana Belén Faus Guijarro

Vocals representants de l'Ajuntament de Barcelona

Xavier Marcé Carol, Elisenda Rius Bergua

Vocal representant de la Diputació de Barcelona

Pau González Val

Vocals representants de la Societat del Gran Teatre del Liceu

Manuel Busquet Arrufat, Javier Coll Olalla

Vocals representants del Consell de Mecenatge

Helena Guardans Cambó, Elisa Durán Montolío

Secretari

Joaquim Badia Armengol

Director general

Valentí Oviedo Cornejo

TEMPORADA ARTÍSTICA

Mecenes / Mecenas

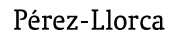
Patrocinadors / Patrocinadores

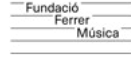
Protectors / Protectores

Col·laboradors / Colaboradores

EL PETIT LICEU / LICEU APRÈN

LICEUNDER35

LICEU APROPA

TALENT JOVE I NOVA CREACIÓ

Mitjans de comunicació / Medios de comunicació

CERCLE DE LA DANSA

L'ànima en moviment del Liceu

Viu la passió per la dansa des de dins.
Quan la música es transforma en gest, neix la
temporada de dansa del Gran Teatre del Liceu.

fes-te **Benefactor i sigues part del moviment!**

© Kiran West

Descobreix tots els avantatges de
ser Benefactor escanejant el codi QR
o trucant al 93 485 86 31
www.liceu.cat/benefactors

JUNTA DE
BENEFACTORS

**Junta benefactors /
Junta benefactores****Presidenta**

Cucha Cabané

Vicepresidenta

Elena Barraquer

Carlos Abril
Ramon Agenjo
Javier Aguilar
Alfons Agulló
Eulàlia Alari
Muntsa Alcañiz
Salvador Alemany
Laura Álvarez
Mercedes Álvarez
Alicia Arboix
Fanny Ariza
Pere Armadàs
Teresa Asensio
Esperanza Aubert
Luis Bach
Vera Baena
Josep Balcells
Marc Balcells
Mercedes Barceló
Simon P. Barceló
Rafael Barraquer
Núria Basi
Maria Rosa Bassa
Mercedes Basso
Margarita Batllori
David Bermejo
Manuel Bertran
Ana Bofill
Anna Boix
Sofia Boixet
Ignacio Borrell
Agustí Bou
Josep M. Bové
Tomas Buxeda
Jordi Calonge
Joan Camprubi
Ramona Canals
Elena de Carandini
Marisa de Carandini
Josep Carbó
Rosa Carcas
Montserrat Cardellés
Alejandro Caro
Aurora Catà
María Cruz Caturla
Ramon Centelles
Guzmán Clavel
Elena Comella
Sergio Corbera
Javier Cornejo
Luis Crispí
Maite Cuffí
Cuca Cumellas
M. Dolors i Francesc
Meya Durall
Mercedes Duran
Francisco Egea
M. Isabel Elduque
Fernando Encinar
M. José Enguix
Aranzazu Escudero
Carmen Escudero
Joan Esquirol
Antonio Establés
Patricia Estany
Ana Esteve
Marta Esteve

Marisa Falcó
Bettina Ferreras
Ignacio Feijoo
Cristina Ferrando
Magda Ferrer-Dalmau
Inés Fisas
Ricardo Fisas
Santiago Fisas
Albert Foraster
Mercedes Fuster
José Gabeiras
Teresa Galang-Viñas
Gabriela Galcerán
Gema Galdón
Jorge Gallardo
Beatriz García-Sarabia
Manuel Gari
Albert Garriga
Pau Gasol
Francisco Gaudier
Anna Gener
Lluís M. Ginjume
Ezequiel Giró
Enric Girona
Carmen Godia
M. Inmaculada Gómez
Andrea Gömöry
Albert Gost
Casimiro Gracia
Jaume Graell
Quica Graells
Ainhoa Grandes
Francisco A. Granero
Pere Grau
Calamanda Grifoll
Poppy Grijalbo
Helena Guardans
Pau Guardans
Maria Guasch
Bernardo Hernández
Joaquim Herrera
Eva Hinds
Pepita Izquierdo
Gabriel Jené
Carles Jiménez-Morera
Josep Juanpere
Iolanda Latorre
Sofia Lluch
Ma. Teresa Machado
Waltraud Maczasske
Rocio Maestre
Carmen Marsá
Cristina Marsal
Mercedes Marsol
Isaac Martin
Josep Milian
Verónica Mimoun
Inma Miquel
Xavier Miranda
José M. Mohedano
Joan Molins
Victòria Moncunill
Chelo Mora
Juan Pedro Moreno
Sílvia Muñoz
Josep Oliu
Magda Onandia
Victoria Onyós
Eduardo Ortega
Ignacia de Pano
Anna París
Montserrat Pinyol
Ivan Pons
M. Carmen Pous
Carmen Puig

Jordi Puig
Marian Puig
Ton Puig
Gloria Pujol
Juan Eusebio Pujol
Victòria Quintana
Neus Raig
Carmen Redrado
Juan Bautista Renart
Ferran Ribó
Blanca Ripoll
Joan Roca
Miquel Roca
Pedro Roca-Cusachs
Montserrat Rocamora
Alfonso Rodés
Salvador Rovirosa
Jacqueline Ruiz
Josep Sabé
Francisco Salamero
Eduard Salsas
Juan Antonio Samaranch
Josef-David Sánchez-Molina
Josep Ll. Sanfeliu
Luis Sans
M. del Carme Serrat
Antoni Siurana
Maria Soldevila
Rafael Soldevila
Silvia Sorribas
Iván Suárez
Rosa Sugrañes
Josep Tabernerero
Manuel Terrazo
Bernat -N. Tiffon
August Torà
Ernestina Torelló
Ana Torredemer
Román Trias
Josep Turró
Joaquim Uriach
Marta Uriach
Manuel Valderrama
Maria Angels Vallvé
Carmen Vendrell
Gloria Ventós
Josep Viader
Anna Maria Vidal
Eduardo Vilá
Pilar de Vilallonga
Josep Vilarasau
Maria Vilardell †
Luis Villena
Salvador Viñas
Joaquín Viola
Francisco Wendt
Lydia de Zuloaga

**Benefactors del cercle
de la dansa / Benefactores
del círculo de la danza**

Paul Clastre
Pitu Lavin
Ma. José Matosas
M. Rosa Ollé
Tati Quera

**Benefactors internacionals
/ Benefactores
internacionales**

Erika Alfieri
The Barnaud-Bettle Family
Johanna Derksen
Carmen Egido

Philina Hsu Chang
Izabela Karnaciewicz
Nathaniel Klipper
Mónica Lafuente
Éleonore Lavielle
May Lawrence
Barry Lynam
Cecilia Nordstrom
Brian Pallas
Javier Pérez-Tenessa
Sonja Perkins
Martina Priebe
Paul Schulz
Elina Selin
Karen Swenson
Filippo Viero
Michael Winstrøm

**Benefactors joves /
Benefactores jóvenes**

Alex Agulló
Max Amat
Eric Antràs
Lidia Arcos
Alex Barraquer
Ignacio Baselga
Marc Busquets
Blanca Cabré
Diana Casajús
Marta Cuatrecasas
Petra Duran
Benito Escat
Luigi Esposito
Patricia Ferrer
Pau Font
Iria Gestal
Alberto Gil
Albert Girona
Marco Greselin
Albert Hernández
Àlvar Lamminsalo
Arnau Lluch
Santiago Lucas
Xènia Luque
Laura Maneiro
Alexandra Maratchi
Didac Marsà
Luis Mas
Marc Mayral
Juan Molina-Martell
Elisabeth Montamat
Felipe Morenés
Juan Moreno
Marta Parent
Miquel Pedrerol
Marcos Perales
Elisenda Perelló
Santiago Pons-Quintana
Andrea Puig
Julia Puig
Inés Pujol
Pepe Pujol
Toni Pujol
Carlota Quintero
Sara Ramírez
Ana Recasens
Charlotte Ríos
Patricia Ripollés
Javier Ris
Aitor Romero
Gloria Sáez
Esperanza Schröder
Claudia Segura
Carlos Torres
Javier Uriach
Abdon Vilà Villegas

Balkan Erotic Epic

MARINA ABRAMOVIĆ

Gener Enero		Torn Turno
24	19:00	C
26*	19:30	Under35
28	19:30	Dansa / danza
29	19:30	B
30	19:30	PB

CASA SEAT

 ESTRELLA
DDB

GESSAMI

 THE
SOCIAL
HUB

 TimeOut
BRCELONA

Durada total aproximada / Duración total aproximada: 3 h 5 min

Fitxa artística / Ficha artística

Artista, directora, concepte i disseny / Artista, directora, concepto y diseño
Marina Abramović

Directora associada / Directora asociada
Georgine Maria-Magdalena Balk

Coreògraf / Coreógrafo
Blenard Azizaj

Director de performance duracional / Director de performance duracional
Billy Zhao

Director de cinema / Director de cine
Nabil Elderkin

Compositor
Marko Nikodijević

Compositor i dissenyador de so / Compositor y diseñador de sonido
Luka Kozlovački

Dissenyador de llums / Diseñador de iluminación
Georg Veit, Urs Schönebaum

Dissenyadora d'escenografia / Diseñadora de escenografía
Anna Schöttl

Dissenyadora de vestuari / Diseñadora de vestuario
Roksanda Ilinčić

Directors d'animació / Directores de animación
Sonia Alcón, Fredrik Nordbeck

Animació / Animación
Fredrik Nordbeck, Gideon Prins

Rotoscoping de l'animació / Rotoscoping de la animación
Sonia Alcón, Alessandra Cesarato, Natascha Jakobs-Linssen, Gideon Prins

Live Action de l'animació / Live Action de la animación
Sonia Alcón, Jojo Alcón Zavieh, Marianne Barendsen, Raquel Diniz, Adriana Fernandes, Lynn Hatzius, Dana Kamhawi, Fredrik Nordbeck, Deborah Resing, Kirk Zavieh Live Action

Fotografia / Fotografía
Marco Anelli

Consultora creativa i cantant / Consultora creativa y cantante
Svetlana Spajić

Consultor creatiu i cantant / Consultor creativo y cantante
Aleksandar Timotić

Artista de performance i cocreació del paper / Artista de performance y cocreación del papel
Elke Luyten, Maria Stamenković Herranz

**Assistent de coreografia /
Asistente de coreografía**
Rowan Schratzberger

**Assistent a d'escenografia /
Asistente de escenografía**
Helene Schönebaum

**Coordinador d'intimitat /
Coordinador de intimidad**
Tigger Blaize

**Col·laboració i supervisió
de vestuari / Colaboración
y supervisión de vestuario**
Shanti Freed

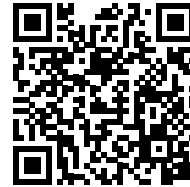
**Consultor creatiu i productor
executiu per a Marina Abramović /
Consultor creativo y productor
ejecutivo para Marina Abramović**
Rafi Gokay Wol

**Consultora creativa i productora
per a Marina Abramović /
Consultora creativa y productora
para Marina Abramović**
Yasemin Kandemiroğlu

**Coproducció /
Coproducción**
Factory International, Manchester
Berliner Festspiele
Gran Teatre del Liceu
Park Avenue Armory
Ruhrtriennale
Les Théâtres de la Ville de Luxembourg
WestK

Produït per / Producido por
Factory International, Manchester

Més informació artística /
Más información artística

Amb el finançament del Ministeri de Cultura en el marc
de la Capitalitat Cultural de Barcelona, impulsada pel
Ministeri de Cultura i l'Ajuntament de Barcelona.

Amb el suport de: /
Con el apoyo de

Amb la col·laboració de: /
Con la colaboración de:

Benefactor del Cercle de la Dansa: /
Benefactor del Círculo de la Danza:

Repartiment / Reparto

Cantants / cantantes

Dragana Jovanović (Líder de la banda)
Svetlana Spajić
Aleksandar Timotić

Artistes de la performance / artistas de la performance

Elke Luyten
Maria Stamenković Herranz (MSH)

Ballarins / bailarines

Blenard Azizaj
Louis Baxter
Kibrea Carmichael
Elena Cattardico
Chiara Duccini
Myrto Georgiadi
JP Hon
Gabriella Lemma
Sara Maurizi
Vilim Poljanec
Emma Poyer
Dominic Rocca
Rowan Schratzberger
Stylianos Tsatsos

Performers

George Adams
Lily Antonia
Rowena Gander
Owen Gaynor
Tom Halls
Neil Jacob
Maisha Kungu
Ali Matthews
Stylianos Tsatsos

Músics / músicos

Acordió / acordeón
Valerie Barr
Tuba
Maxim Kemp
Trompeta
Will Bird
Fliscorn / fliscorno
Grace Harman
Violí / violín
Georgina MacDonell Finlayson
Percussió / percusión
Sam Milton, Emilio Yáñez Ruíz
Sousafon / sousafón
James Seabrook

Vaig néixer als Balcans. De petita, vaig estar exposada a molts rituals espirituals a casa de la meua àvia que em van marcar profundament i que continuen donant forma a la manera com veig el món avui dia.

Fa temps que desitjava investigar les creences antigues i paganes, els contes populars i els rituals arrelats en les mitologies d'aquesta regió de Romania, Bulgària, Grècia, Albània, Sèrbia, Macedònia, Bòsnia, Kosovo i Montenegro, juntament amb les cultures gitanes i viatgeres.

M'agradaria centrar la meua recerca a descobrir les connexions eròtiques entre els éssers humans i l'univers.

En el món contemporani en què vivim, hi ha molta confusió entre l'erotisme i la pornografia. La correcció política actual condemna les pràctiques eròtiques sense ni tan sols examinar-ne el contingut.

En el passat, per a moltes cultures antigues, la procreació i la vida mateixa es basaven en nombroses cerimònies destinades a generar una consciència de la nostra existència.

Vull remuntar-me als segles IX i X i continuar explorant aquestes pràctiques fins a l'actualitat. A través del redescobriments d'aquest passat oblidat, m'agradaria oferir una nova interpretació i un nou context al públic actual.

Per aconseguir-ho, presentaré els rituals combinant els límits físics del cos que dansa i actua amb música inspirada en el cant popular i gutural.

Atesa la naturalesa d'alguns d'aquests materials rituals, pot ser que no sigui possible representar-los en directe. Així i tot, la meua intenció és presentar-los mitjançant vídeos, dibuixos i imatges d'arxiu.

Marina Abramović

Nací en los Balcanes. Cuando era niña, estuve expuesta a muchos rituales espirituales en casa de mi abuela que me marcaron profundamente y aún siguen dando forma a la manera en que veo el mundo hoy.

Hace tiempo que tengo interés por investigar las creencias antiguas y paganas, los cuentos populares y los ritos arraigados en las mitologías de esta región de Rumanía, Bulgaria, Grecia, Albania, Serbia, Macedonia, Bosnia, Kosovo y Montenegro, junto con las culturas gitanas y viajeras. Me gustaría centrar mi investigación en descubrir conexiones eróticas entre los seres humanos y el universo.

En el mundo contemporáneo en el que vivimos, existe mucha confusión entre el erotismo y la pornografía. La corrección política de hoy condena las prácticas eróticas sin siquiera considerar el contenido.

En el pasado, para muchas culturas antiguas, la procreación y la vida misma se basaban en numerosas ceremonias destinadas a generar una conciencia de nuestra existencia.

Quiero remontarme a los siglos IX y X y seguir explorando estas prácticas hasta la actualidad. Al redescubrir este pasado olvidado, me gustaría crear una nueva interpretación y un nuevo contexto para el público de hoy en día.

Para lograrlo, presentaré los rituales combinando los límites físicos del cuerpo que baila y actúa con música inspirada en el canto folclórico y gutural.

Dada la naturaleza de algunos de estos materiales rituales, puede que no sea posible representarlos en vivo. Aun así, mi intención es presentarlos a través de vídeos, dibujos y material de archivo.

Marina Abramović

L'erotisme com a retorn.

Hi ha una memòria que el cos conserva quan la història ja l'ha oblidat. A *Balkan Erotic Epic*, Marina Abramović convoca aquesta memòria profunda, subterrània, que no pertany a la raó sinó a la carn i a la sang. En el seu gest hi ressona un batec atàvic: l'erotisme com a força primigènica, com a llenguatge arcaic que uneix l'ésser humà amb la terra, amb els déus i amb la seva pròpia animalitat.

El cos, aquí, no és símbol ni instrument —és profètic i visionari. Abramović recupera els rituals dels Balcans, aquells en què les dones aixecaven el cos nu al cel per reclamar la pluja, o en què els homes s'unien carnalment amb el camp per fecundar la terra. Escenes que podrien semblar grotesques als ulls d'avui, amb una cultura domesticada (potser fins i tot castrada), però que revelen una saviesa antiga: el desig com a energia còsmica, com a forma de pregària.

L'artista no proposa una recreació folklòrica, sinó un exorcisme. Despullar-se no per provocar, sinó per tornar al punt on el cos era temple i sacrifici alhora. Els cossos que presenta Abramović —nus i lluminosos en la seva brutalitat— són com relíquies d'un món que el progrés ha volgut enterrar sota capes de pudor i oblit. Tanmateix, ells persisteixen i ens recorden que sota la pell del present encara hi batega una geografia arrelada al mite.

L'erotisme, en aquest context, no és una qüestió de plaer sinó de super-

vivència. És l'acte pel qual la comunitat assegura la seva continuïtat, però també el seu vincle amb el misteri. Abramović converteix aquesta energia en imatge i cant: una litúrgia on el sexe esdevé un llenguatge sagrat, una forma de comunicació amb les forces invisibles. L'artista rescata la part més silenciada de la cultura balcànica (i de la humanitat) per recordar-nos que l'ésser humà només és complet quan accepta la seva part salvatge.

Les seves imatges no són obscenes: són oraculars. L'obscuritat neix de la separació, del tabú, de la distància entre el cos i l'esperit. Abramović desfà aquesta fractura. Ens mostra que allò que anomenem “salvatge” és, potser, la part més lúcida del nostre ésser: la que sap escoltar el batec de la terra, la que reconeix en l'orgasme una forma d'ofrena i en el crit una forma d'oració.

Balkan Erotic Epic és, doncs, un retorn. Un descens a les arrels tel·lúriques de la cultura, a la zona on la sacralitat i la carnalitat s'abracen. Abramović, sacerdotessa contemporània, ens convida a travessar la vergonya i el judici per retrobar l'origen; el cos esdevé paisatge, el crit es transforma en ritu i l'erotisme —despullat de tot artifici i escoltant els ecos del passat— és l'últim pont entre el que és humà i el que és diví.

Víctor Garcia de Gomar

Director artístic Gran Teatre del Liceu

El erotismo como retorno.

Existe una memoria que el cuerpo conserva cuando la historia ya la ha olvidado. En *Balkan Erotic Epic*, Marina Abramović convoca esta memoria profunda, subterránea, que no pertenece a la razón, sino a la carne y a la sangre. En su gesto resuena el latido de lo atávico: el erotismo como fuerza primigenia, como lenguaje arcaico que une al ser humano con la tierra, con los dioses y con su propia animalidad.

El cuerpo aquí no es símbolo ni instrumento —es profético y visionario. Abramović recupera los rituales de los Balcanes, aquellos en los que las mujeres levantaban su cuerpo desnudo hacia el cielo para reclamar lluvia, o en los que los hombres se unían carnalmente con el campo para fecundar la tierra. Escenas que podrían parecer grotescas a los ojos de hoy, con una cultura domesticada (quizás incluso castrada), pero que revelan una sabiduría antigua: el deseo como energía cósmica, como forma de oración.

La artista no propone una recreación folclórica, sino un exorcismo. Desnudarse no para provocar, sino para volver al punto en el que el cuerpo era templo y sacrificio a la vez. Los cuerpos que presenta Abramović —desnudos y luminosos en su brutalidad— son como reliquias de un mundo que el progreso ha querido enterrar bajo capas de hedor y olvido. Y, sin embargo, ellos persisten, recordándonos que bajo la piel del presente todavía late una geografía arraigada al mito.

El erotismo, en ese contexto, no es una cuestión de placer, sino de super-

vivencia. Es el acto por el que la comunidad asegura su continuidad, pero también su vínculo con el misterio. Abramović convierte esta energía en imagen y canto: una liturgia donde el sexo se convierte en lenguaje sagrado, una forma de comunicación con las fuerzas invisibles. La artista rescata la parte más silenciada de la cultura balcánica (y de la humanidad) para recordarnos que el ser humano solo está completo cuando acepta su parte salvaje.

Sus imágenes no son obscenas: son oraculares. La obscenidad nace de la separación, del tabú, de la distancia entre el cuerpo y el espíritu. Abramović deshace esta fractura. Nos muestra que aquello que llamamos “salvaje” es, quizá, la parte más lúcida de nuestro ser: la que sabe escuchar el latido de la tierra, la que reconoce en el orgasmo una forma de ofrenda y en el grito una forma de oración.

Balkan Erotic Epic es, pues, un retorno. Un descenso hacia las raíces telúricas de la cultura, en la zona donde lo sagrado y lo carnal se abrazan. Abramović, sacerdotisa contemporánea, nos invita a atravesar la vergüenza y el juicio para reencontrar el origen; el cuerpo se convierte en paisaje, el grito se transforma en rito y el erotismo —desnudo de todo artificio y escuchando los ecos del pasado— es el último puente entre lo humano y lo divino.

Víctor García de Gomar

Director artístico Gran Teatre del Liceu

On l'òpera i el cinema es troben

Estrenes digitals a les 17.30 h

L'elisir d'amore Donizetti
Javier Camarena i Pretty Yende
Ja disponible

Tristan und Isolde Wagner
Lise Davidsen i Clay Hilley
15 febrer

La Gioconda Ponchielli
Saioa Hernández i Michael Fabiano
8 març

Manon Lescaut Puccini
Asmik Grigorian i Joshua Guerrero
12 abril

Le nozze di Figaro Mozart
Konstantin Krimmel i Sara Blanch
21 juny

Abona't a la temporada d'òpera digital

liceuoperaplus.com

Lise Davidsen · Clay Hilley

TRISTAN UND ISOLDE

RICHARD WAGNER

Estrena digital
15 febrer 17.30 h

 LiceuOPERA+
Live from Barcelona

Intro

Benvingut/da a l'espai social. Aquesta és la teva porta d'entrada al món de *Balkan Erotic Epic* (Epopeia eròtica balcànica). Comença una obertura en viu: un grup de músics que toquen una barreja d'instruments de vent metall i instruments tradicionals dels Balcans es mouen per l'espai. T'inviten al món de la *performance*, guiats per Maria Stamenković Herranz (MSH) en el paper de Danica, l'estricta mare comunista de Marina Abramović. Segueix-los.

Bienvenido/a al espacio social. Esta es tu puerta de entrada al mundo de *Balkan Erotic Epic* (Epopeya eròtica balcànica). Comienza una obertura en vivo: un grupo de músicos que tocan una mezcla de instrumentos de viento metal e instrumentos tradicionales de los Balcanes se mueven por el espacio. Te invitan al mundo de la *performance*, guiados por Maria Stamenković Herranz (MSH) en el papel de Danica, la estricta madre comunista de Marina Abramović. Síguelos.

1. Tito

Ets testimoni del lament fúnebre per Josip Broz Tito, el líder de la Iugoslàvia comunista que va dirigir la resistència partisana contra els nazis durant la Segona Guerra Mundial i després va governar com a president durant trenta-cinc anys.

La cantant Svetlana Spajić apareix amb un vestit monumental, adequat per a un funeral d'Estat, interpretant el lament sense interrupció durant quatre hores. De tant en tant se li afegeixen figures vestides com Jovanka Broz, la vídua de Tito. També cal destacar Danica Abramović, mare de Marina, exdirectora del Museu d'Art i la Revolució de Belgrad i personificació del conservadorisme rígid, que deixa un ram de flors i saluda Tito. Les planyidores contractades els emmarquen, colpejant-se el pit rítmicament, inspirant-se en la tradició balcànica de la *narikače*: dones a qui se'ls paga per anar a un funeral i expressar el seu dolor de manera exagerada. Aprens que aquí la mort no se'n va en silenci.

Eres testigo del lamento fúnebre por Josip Broz Tito, el líder de la Yugoslavia comunista que dirigió la resistencia partisana contra los nazis en la Segunda Guerra Mundial y luego gobernó como presidente durante treinta y cinco años.

La cantante Svetlana Spajić aparece con un vestido monumental, apropiado para un funeral de Estado, interpretando el lamento ininterrumpidamente durante cuatro horas. De vez en cuando se le unen figuras vestidas como Jovanka Broz, la viuda de Tito. También cabe destacar a Danica Abramović, madre de Marina, exdirectora del Museo de Arte y la Revolución de Belgrado y la personificación del conservadurismo rígido, que deposita un ramo de flores y saluda a Tito. Las plañideras contratadas los enmarcan, golpeándose el pecho rítmicamente, inspirándose en la tradición balcànica de la *narikače*: mujeres a las que se las paga para ir a un funeral y expresar su dolor de forma exagerada. Aprendes que aquí la muerte no se va en silencio.

2. Dansa del ganivet / Danza del cuchillo

De sobte, et trobes davant d'una parella d'artistes amb vestits brillants que representen una dansa tradicional balcànica amb ganivets. Les ballarines són verges jurades balcàniques o *burrnesha*: dones que juren viure una vida de castedat i assumir el paper d'home dins la seva família. Es practica al nord d'Albània, Kosovo i Montenegro, i en el passat, convertir-se en *burrnesha* permetia a les dones gaudir dels privilegis d'un home en la societat balcànica: actuar com a cap de família, vestir-se com els homes, assumir feines tradicionalment obertes només als homes i moure's amb més llibertat en situacions socials. Però algunes dones es convertien en *burrnesha* per una altra necessitat: assumir el paper d'un home a la seva família quan la resta d'homes havien estat assassinats.

De repente, te encuentras frente a una pareja de artistas con trajes brillantes que representan una danza tradicional balcánica con cuchillos. Las bailarinas son vírgenes juradas balcánicas o *burrnesha*: mujeres que juran vivir una vida de castidad y asumir el papel de hombre en su familia. Se practica en el norte de Albania, Kosovo y Montenegro, y en el pasado, convertirse en *burrnesha* permitía a las mujeres disfrutar de los privilegios de un hombre en la sociedad balcánica: actuar como cabeza de familia, vestirse como los hombres, desempeñar trabajos tradicionalmente abiertos solo a los hombres y moverse con mayor libertad en situaciones sociales. Pero algunas mujeres se convertían en *burrnesha* por otra necesidad: asumir el papel de un hombre en su familia cuando los demás hombres habían sido asesinados.

3. Phalluses

Asseguda en un bosc amb grans bolets d'aspecte fàl·lic hi trobem l'Elke Luyten, la nostra científica, historiadora i narradora fiable. Però ho és realment? Al cap i a la fi, qui decideix què és mite i què és història? L'Elke té moltes pocions màgiques: rituals i receptes transmesos de generació en generació, tòncics per a l'amor, la guerra i la vida.

Si et preocupa perdre la teva parella, pot ser que l'Elke tingui la recepta perfecta per a tu. Escolta atentament. Més endavant, l'Elke tornarà amb més mites i rituals balcànics.

Sentada en un bosque con grandes setas de aspecto fálico encontramos a Elke Luyten, nuestra científica, historiadora y narradora fiable. ¿Pero lo es realmente? Al fin y al cabo, ¿quién decide qué es mito y qué es historia? Elke tiene muchas pociones mágicas: rituales y recetas transmitidos de generación en generación, tónicos para el amor, la guerra y la vida.

Si te preocupa perder a tu pareja, puede que Elke tenga la receta perfecta para ti. Escucha con atención. Más adelante, Elke volverá con más mitos y rituales balcánicos.

4. Espantant els Déus / Asustando a los Dioses

Les collites estan en perill: aquesta vegada per l'amenaça de pluges torrencials. Un grup d'intèrprets mostra repetidament les seves vagines cap a la terra, invocant un antic ritual per espantar els déus i aturar qualsevol precipitació. Marcat per la caiguda de la pluja, aquest acte transforma el cos en una arma divina. Què ens diu això sobre el poder del cos de la dona en la mitologia balcànica? I en la vida?

Las cosechas están en peligro: esta vez por la amenaza de lluvias torrenciales. Un grupo de intérpretes muestra repetidamente sus vaginas hacia la tierra, invocando un antiguo ritual para asustar a los dioses y detener toda precipitación. Marcado por la caída de la lluvia, este acto transforma el cuerpo en un arma divina. ¿Qué nos dice esto sobre el poder del cuerpo de la mujer en la mitología balcánica? ¿Y en la vida?

5. Elke

Asseguda en un bosc amb grans bolets d'aspecte fàl·lic hi trobem l'Elke Luyten, la nostra científica, historiadora i narradora fiable. Però ho és realment? Al cap i a la fi, qui decideix què és mite i què és història? L'Elke té moltes pocions màgiques: rituals i receptes transmesos de generació en generació, tònic per a l'amor, la guerra i la vida.

Si et preocupa perdre la teva parella, pot ser que l'Elke tingui la recepta perfecta per a tu. Escolta atentament. Més endavant, l'Elke tornarà amb més mites i rituals balcànics.

Sentada en un bosque con grandes setas de aspecto fálico encontramos a Elke Luyten, nuestra científica, historiadora y narradora fiable. ¿Pero lo es realmente? Al fin y al cabo, ¿quién decide qué es mito y qué es historia? Elke tiene muchas pociones mágicas: rituales y recetas transmitidos de generación en generación, tónicos para el amor, la guerra y la vida.

Si te preocupa perder a tu pareja, puede que Elke tenga la receta perfecta para ti. Escucha con atención. Más adelante, Elke volverá con más mitos y rituales balcánicos.

6. Boda negra

La cantant d'òpera Dragana Jovanović, vestida amb un vestit vermell llampant, interpreta un lament fúnebre mentre les parelles executen una dansa tradicional. A la comunitat valaca de l'est de Sèrbia, se celebra una boda negra quan mor un jove solter.

Durant el funeral del jove es du a terme un ritual: “casar-lo” simbòlicament amb una jove. En fusionar dos ritus molt diferents, el del matrimoni i el de la mort, la boda negra emfatitza les creences populars valaques que la mort és la continuació de la vida en una altra forma. El jove continua sent considerat un membre important de la comunitat, fins i tot després de passar del món dels vius al dels morts. A la *Boda Negra* de *Balkan Erotic Epic*, els moments crucials de la vida, l'amor i la mort s'entrellacen en una sola cerimònia.

La cantante de ópera Dragana Jovanović, vestida con un llamativo vestido rojo, interpreta un lamento fúnebre mientras las parejas ejecutan una danza tradicional. En la comunidad valaca del este de Serbia, se celebra una boda negra cuando muere un joven soltero.

Durante el funeral del joven se realiza un ritual: “casarlo” simbólicamente con una joven. Al fusionar dos ritos muy diferentes, el del matrimonio y el de la muerte, la boda negra enfatiza las creencias populares valacas de que la muerte es una continuación de la vida en otra forma. El joven sigue siendo considerado un miembro importante de la comunidad, incluso después de pasar del mundo de los vivos al de los muertos. En la *Boda negra* de *Balkan Erotic Epic*, los momentos cruciales de la vida, el amor y la muerte se entrelazan en una sola ceremonia.

7. Ànima eslava / Alma eslava

Cantants de gola balcànics apareixen projectats en una pantalla, vestits amb vestits tradicionals i amb els penis erectes exposats, mentre canten junts en un estil conegut com a *ojkanje*. En aquest cant polifònic tradicional, el so s'origina en la part més profunda de la gola. Alguns estudiosos creuen que es va desenvolupar com una manera perquè les persones que vivien en zones rurals i remotes poguessin connectar-se i comunicar-se a llargues distàncies. Resonant per tot l'espai, *Ànima eslava* encarna tant la virilitat com la vulnerabilitat.

Cantantes de garganta balcánicos aparecen proyectados en una pantalla, vestidos con trajes tradicionales y con sus penes erectos expuestos, mientras cantan juntos en un estilo conocido como *ojkanje*. En este canto polifónico tradicional, el sonido se origina en lo más profundo de la garganta. Algunos estudiosos creen que pudo haberse desarrollado como una forma para que las personas que vivían en zonas rurales y remotas se conectaran y comunicaran a largas distancias. Resonando por todo el espacio, *Alma eslava* encarna tanto la virilidad como la vulnerabilidad.

8. Kafana

*El complex Kafana és un bar-cafeteria d'estil balcànic. La kafana, el cor palpitant de qualsevol poble o ciutat dels Balcans, tradicionalment es troba a mig camí entre un pub, un restaurant, una sala de música i un saló públic. A manera de dosi de realisme balcànic, aquí podràs presenciar l'actuació del cantant d'òpera Aleksandar Timotić i del ballarí i coreògraf Blenard Azizaj. Celebra o plora amb la vídua de Tito, Jovanka Broz. Observa com Danica Abramović abraça l'esperit de la kafana i troba una alliberació en *Balkan Erotic Epic* que mai no va trobar en vida. Acompanyada d'interpretacions tradicionals de violí, la kafana és un lloc on es reflexionen i celebren els grans i petits moments de la vida.*

*El complejo Kafana es un bar-cafetería de estilo balcánico. La kafana, el corazón palpitante de cualquier pueblo o ciudad de los Balcanes, tradicionalmente se encuentra a medio camino entre un pub, un restaurante, una sala de música y un salón público. A modo de dosis de realismo balcánico, aquí podrás presenciar la actuación del cantante de ópera Aleksandar Timotić y del bailarín y coreógrafo Blenard Azizaj. Celebra o llora junto a la viuda de Tito, Jovanka Broz. Observa cómo Danica Abramović abraza el espíritu de la kafana, encontrando una liberación en *Balkan Erotic Epic* que nunca halló en la vida. Salpicado de interpretaciones tradicionales de violín, la kafana es un lugar donde se reflexionan y celebran los grandes y pequeños momentos de la vida.*

9. Massatge als pits / Masajeando los pechos

Sobre tombes, les intèrprets es fan massatges als pits i ballen amb esquelets. Són dones de totes les edats que ploren els seus marits, que han perdut per la guerra, la malaltia, la feina o la vellesa. Les ànimes dels seus esposos difunts els diuen que els seus braços estan podrits, que ja no poden sostenir-les, que haurien d'anar a casa, besar la creu i simplement recordar-los.

Una dona, d'aspecte auster i vestida de militar, roman dreta a un costat observant les dones que s'han entregat completament al desig i al dolor, al sexe i a la mort. Serà Danica Abramović qui pren notes?

Sobre lápidas, las intérpretes se masajean los pechos y bailan con esqueletos. Son mujeres de todas las edades que lloran a sus maridos, perdidos por la guerra, la enfermedad, el trabajo o la vejez. Las almas de sus esposos difuntos les dicen que sus brazos están podridos, que ya no pueden sostenerlas, que deberían ir a casa, besar la cruz y simplemente recordarlos.

Una mujer, de aspecto austero y vestida de militar, permanece de pie a un lado observando a las mujeres que se han entregado por completo al deseo y al dolor, al sexo y a la muerte. ¿Será Danica Abramović quien toma notas?

10. Ancestres / Ancestros

Observa a través d'un mirador una escena hivernal amb tres artistes vestits amb el vestit balcànic tradicional. La neu cau al seu voltant i les campanes sonen. Els pastors portaven aquestes campanes a l'hora de treure les ovelles per protegir-les de malediccions. També simbolitzaven l'expulsió de l'hivern i la celebració del canvi d'estació.

Veus els avantpassats en el més enllà: notes la seva presència, escoltes els seus ritmes, però són inabastables. *Dansa dels ancestres* reconeix els forts vincles en la cultura balcànica que uneixen les persones amb els qui les van precedir.

Observa a través de un mirador una escena invernal con tres artistas ataviados con el tradicional traje balcánico. La nieve cae a su alrededor y las campanas sueñan. Los pastores llevaban estas campanas al sacar a sus ovejas para protegerlas de maldiciones. También simbolizaban la expulsión del invierno y la celebración del cambio de estaciones.

Ves a los antepasados en el más allá: sientes su presencia, escuchas sus ritmos, pero son inalcanzables. *Danza de los ancestros* reconoce los fuertes vínculos en la cultura balcánica que unen a las personas con quienes las precedieron.

Nota

Traducció dels textos originals en anglès de Bethany Garrett per a Factory International, Manchester. / Traducción de los textos originales en inglés de Bethany Garrett para Factory International, Manchester.

EL NUS LA FLOR

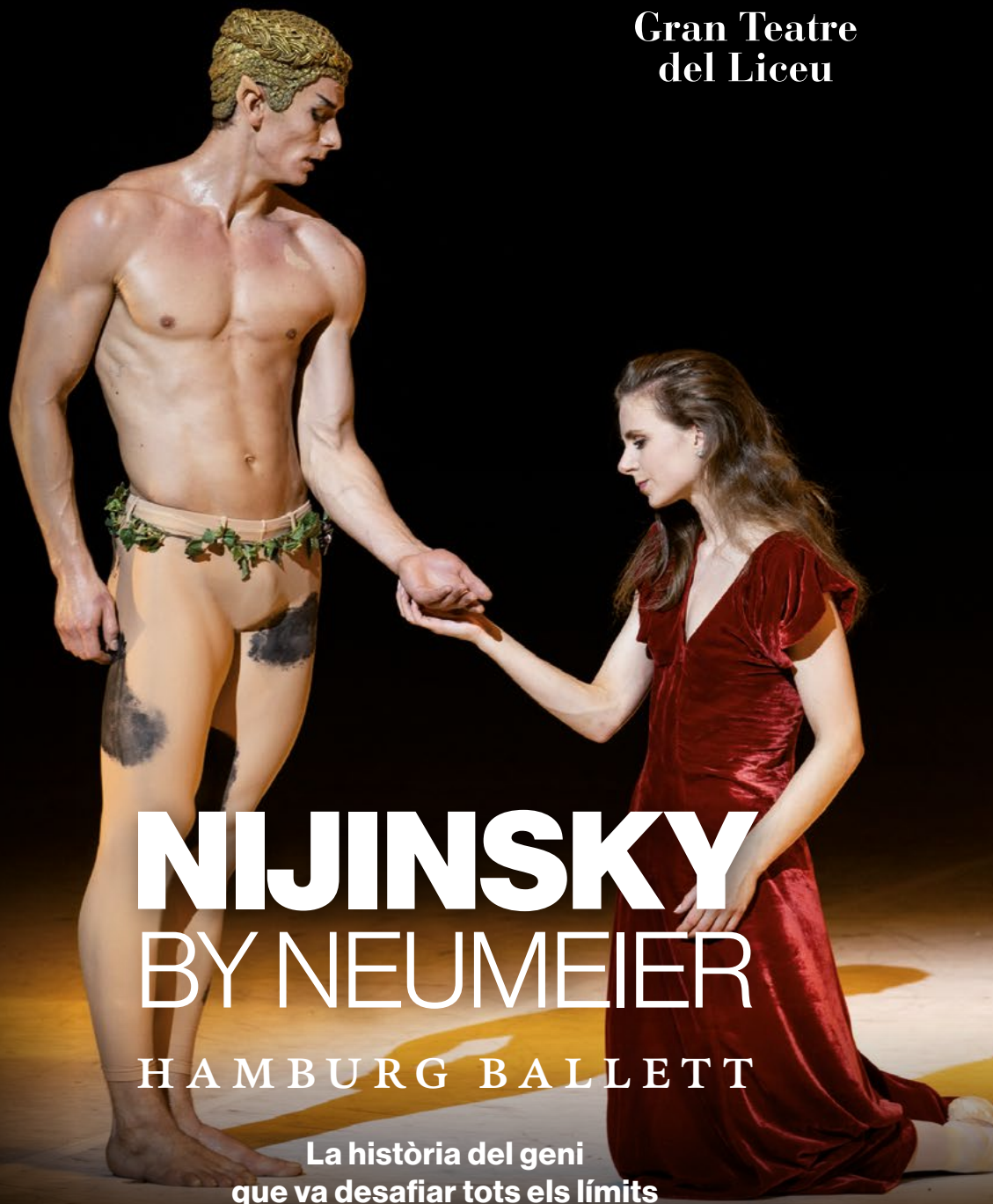
Ment i esperit
són molt bonics
i encara més
si tenen ulls
llavis i mans.

Enric Casasses

12 — 15
ABR

Gran Teatre
del Liceu

NIJINSKY BY NEUMEIER HAMBURG BALLETT

La història del geni
que va desafiar tots els límits

Amb el suport de

MESOESTETIC
Benefactor del Cercle
de la Dansa

liceu.cat — 93 485 99 13

LOEWE
FUNDACIÓN

Gran Teatre
del Liceu

16 FEB —
2 MAR

LA GIOCONDA

AMILCARE PONCHIELLI

Direcció d'escena **Romain Gilbert**

La Gioconda **Saïoa Hernández / Ekaterina Semenchuk**
Laura **Adorno Ksenia Dudnikova / Varduhi Abrahamyan**
Enzo **Grimaldo Michael Fabiano / Martin Muehle**
Barnaba **Gabriele Viviani / Àngel Òdena**

COR DEL GRAN TEATRE DEL LICEU (Pablo Assante, director)
ORQUESTRA SIMFÒNICA DEL GRAN TEATRE DEL LICEU
Director **Daniel Oren**

Amb el suport de

Naturgy

liceu.cat — 93 485 99 13

Consulteu tot el contingut audiovisual a www.liceuoperaplus.com

Direcció / Dirección

Nora Farrés

Coordinació / Coordinación

Sònia Cañas, Marc Gaspa

Disseny original / Diseño original

Bakoom Studio

Disseny / Diseño

Minimilks

Fotografia / Fotografía

Marco Anelli

D.L.

B 769-2026

Copyright 2025:

Gran Teatre del Liceu sobre tots els articles d'aquest programa i fotografies pròpies /
Gran Teatre del Liceu sobre todos los artículos de este programa y fotografías propias

Informació sobre publicitat i Programa de Patrocini i mecenatge /

Información sobre publicidad y Programa de Patrocinio y mecenazgo
liceubarcelona.cat / mecenes@liceubarcelona.cat / 93 485 86 31

Comentaris i suggeriments / Comentarios y sugerencias:

edicions@liceubarcelona.cat

La Fundació del Gran Teatre del Liceu és membre de / La Fundación del Gran Teatre del Liceu es miembro de:

OPERA VISION

El Gran Teatre del Liceu ha obtingut les certificacions / El Gran Teatre del Liceu ha obtenido las certificaciones:

EMAS (Eco Management and Audit Scheme)

ISO 14001 (Sistema de gestió ambiental / Sistema de gestión ambiental)

ISO 50001 (Sistema de gestió energètica / Sistema de gestión energética)

Distintiu de garantia de qualitat ambiental / Distintivo de garantía de calidad ambiental

GA-2016/0235

GE-2016/0036

Programa imprès amb paper 100% reciclat /
Programa impreso con papel 100% reciclado

Gran Teatre del Liceu

NOVA TEMPORADA 2025/26

ABONA'T A LA CARTA

La forja del Liceu

10%
DTE

Abonaments
a la carta

© Wilfried Hölzl

Descobreix tota
la temporada
2025/2026

liceu.cat